

## Informace pro veřejnost

vydaná Krajským úřadem Ústeckého kraje (dále také „krajský úřad“) na základě ustanovení § 35 odst. 1 zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2015 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o prevenci závažných havárií“) a zpracovaná v souladu s požadavky vyhlášky č. 228/2015 Sb., o rozsahu zpracování informace veřejnosti, hlášení o vzniku závažné havárie a konečné zprávy o dopadech závažné havárie.

### 1. Identifikace objektu a údaje o jeho zařazení

|                              |                                                                                                  |
|------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Objekt:                      | <b>ORLEN Unipetrol Doprava s.r.o. - Závod vlečka Litvínov</b><br>Umístění: areál Chempark Záluží |
| Provozovatel objektu:        | <b>ORLEN Unipetrol Doprava s.r.o.</b><br>Růžodol 4, 436 70 Litvínov<br>IČ 64049701               |
| Objekt zařazen do skupiny B: | Rozhodnutí o zařazení objektu ze dne 23. 10. 2006<br>pod č.j.: 1579/06/ZPZ/Zař-07.1/Be           |

### 2. Identifikace krajského úřadu podávající informaci:

Krajský úřad Ústeckého kraje  
Odbor životního prostředí a zemědělství  
Velká Hradební 48  
400 02 Ústí nad Labem

Tel: +420 475 657 111  
E-mail: [urad@kr-ustecky.cz](mailto:urad@kr-ustecky.cz)  
[www.kr-ustecky.cz](http://www.kr-ustecky.cz)

### 3. Popis výrobní činnosti

Společnost ORLEN Unipetrol Doprava s.r.o. zajišťuje v areálu Chempark Záluží prostřednictvím Závodu vlečka Litvínov provozování dráhy a drážní dopravy, čištění a paření dopravních prostředků (železničních a automobilových cisteren), opravy motorových vozidel a dopravních zařízení a rovněž stáčení amoniaku.

Do areálu Chempark Záluží jsou situovány další výrobní či servisní společnosti, a řada z nich spadá pod dikci zákona o prevenci závažných havárií, například společnost ORLEN Unipetrol RPA s.r.o. (skupina B), SYNTHOS Kralupy a.s. (skupina B), AIR PRODUCTS spol. s r.o. (skupina B), Euro Support Manufacturing Czechia s.r.o. (skupina A) a další.

#### 4. Nebezpečné látky v objektu a předpokládané následky identifikovaných scénářů

| Látka               | Fyzikální forma látky | Klasifikace látky              |
|---------------------|-----------------------|--------------------------------|
| Amoniak             | zkapalněný plyn       | Akutní toxicita (kategorie 3)  |
| Benzen              | kapalina              | Hořlavá kapalina (kategorie 2) |
| Benzín automobilový | kapalina              | Hořlavá kapalina (kategorie 1) |
| Propylen            | zkapalněný plyn       | Hořlavý plyn (kategorie 1)     |

Pozn. v tabulce jsou uvedeny pouze nebezpečné látky s významným potenciálem vzniku závažné havárie

**Amoniak** je za obvyklé teploty a tlaku bezbarvý hořlavý a toxický plyn se silným dráždivým zápachem již při nízké koncentraci. Kapalný amoniak přechází do plynné fáze, která je lehčí než vzduch. Unikající kapalný amoniak vytváří toxický oblak šířící se v závislosti na meteorologických podmínkách, reliéfu a pokryvu krajiny, se vzduchem může vytvořit výbušnou směs. Při rozpínání plynu se může v místě úniku krátkodobě tvořit chladná mlha. Kapalná i plynná fáze silně dráždí sliznice horních cest dýchacích, plíce a pokožku. Dochází k poleptání očí. Při vyšších koncentracích může způsobit smrt.

**Benzen** je organická sloučenina se sladkým zápachem. Při pokojové teplotě je to bezbarvá, hořlavá, toxická kapalina známá pro své karcinogenní účinky. Benzen má menší hustotu než voda a ve vodě je jen málo rozpustný. Hořením se uvolňují saze. V přírodě se benzen vyskytuje např. v ropě. Páry mají narkotický účinek, dráždí dýchací cesty a oči, způsobuje útlum centrální nervové soustavy, bezvědomí až smrt.

**Benzín automobilový (BA)** je směs uhlovodíků. Jedná se o oranžovou až zelenou, specificky zapáchající kapalinu; páry jsou mnohem těžší než vzduch, se kterým tvoří výbušné směsi; plave na vodní hladině. Reaguje spontánně s oxidovadly; má tendence elektrostaticky se nabíjet – samovznícení; při pokojové teplotě se rychle odpařuje; hoří čadivým plamenem, může uvolňovat oxid uhelnatý. Styk s kapalinou dráždí a odmašťuje kůži; páry ve vyšších koncentracích napadají centrální nervový systém.

**Propylen** je za normálních podmínek bezbarvý plyn bez zápachu (někdy může zapáchat po česneku). Je extrémně hořlavý.

Mezi nejzávažnější scénáře závažné havárie patří:

- Únik amoniaku z železniční cisterny
- Únik benzenu z železniční cisterny
- Únik benzínu automobilového z železniční cisterny
- Únik propylenu z železniční cisterny

Výše uvedené scénáře jsou spojeny s toxickým působením amoniaku, požárem hořlavých kapalin (benzen, BA) a šířením oblaku uhlovodíkových par s možnou iniciací a následným výbuchem (VCE) a požárem (Flash Fire).

Největší ohrožení pro okolí, z hlediska vzniku možných domino efektů představuje havárie, při které dojde k explozi oblaku přepravovaných zkapalněných plynů. Protože se jedná o mobilní zdroje rizika, tak možnost vzniku domino efektů bude vždy záviset na místě případné

havárie. Rozhodujícím faktorem pro vznik domino efektů je šíření tlakové vlny příslušných parametrů a v menší míře i rozlet fragmentů vagónu.

Mimo areál by nemělo dojít ke vzniku domino efektů. V dosahu tlakové vlny >17 kPa (cca 160 m) se nevyskytují další vnější objekty nebo zařízení s obsahem nebezpečných látek. Domino efekt by však mohl vzniknout v případě zasažení dalšího mobilního zdroje rizika – nákladního automobilu převážejícího nebezpečné látky po komunikaci č. I/27 v době vzniku a dosahu havárie.

Případné havárie, zejména požár a výbuch, mohou vyvolat nejen domino efekt na vlastních zařízeních (železničních a automobilových cisternách), ale také s ohledem na umístění vlečky v chemickém průmyslovém areálu v blízkosti stabilních výrobních zařízení ostatních provozovatelů, i na těchto zařízeních. Rozvoj havárie v domino efekt (následkem působení účinků původní havárie vyvolání vzniku dalších havárií) může ovlivnit nejen okolí objektu Závod vlečka Litvínov, ale i okolí areálu Chempark Záluží. Následně vyvolané havárie mohou zahrnovat všechny typy událostí: požár, výbuch, únik látek (hořlavých, žíravých, toxických).

Vzhledem k dosahům závažných havárií všech objektů skupiny B umístěných v předmětném areálu byla postupem dle vyhlášky č. 226/2015 Sb., o zásadách pro vymezení zóny havarijního plánování stanovena „Zóna havarijního plánování v okolí areálu Chempark Záluží“, která je veřejnosti zpřístupněna prostřednictvím [geoportálu Ústeckého kraje](#).

Zónou havarijního plánování se rozumí území, v kterém jsou uplatňovány požadavky ochrany obyvatelstva a požadavky územního rozvoje z hlediska havarijního plánování formou vnějšího havarijního plánu.

## **5. Ochranná opatření provozovatele k zamezení vzniku havárie**

Provozovatel má zavedený systém řízení prevence závažné havárie a provádí pravidelné revize všech zařízení.

### Technická preventivní opatření:

- křížení dráhy s pozemními komunikacemi zajišťují výstražné kříže, světelná zabezpečovací zařízení, přejezdová zabezpečovací zařízení a přejezdová zabezpečovací zařízení se závory;
- umístění nepřenosných návěstidel;
- systém zvukových návěstí – přesně definované signály;
- systém viditelných návěstí – praporky, svítilny;
- systém označení vozidel dle způsobu provádění posunu (1. – 3. stupeň)
- radiová síť a radiostanice pro řízení posunu;
- ruční brzdy vozů, kolejové zarážky, výkolejky – zabezpečení vozů při posunu najížděním a proti ujetí, zabezpečení manipulovaných vozů, přenosné a stojanové terče STÚJ – zajištění koleje.

### Technická represivní opatření:

Objekt Závod vlečka Litvínov nevlastní, kromě přenosných hasicích prostředků, žádné technické represivní prostředky pro likvidaci havárií a eliminaci následků havárií spojených s únikem nebezpečných látek. Technická represivní opatření v těchto případech jsou realizována výhradně silami a prostředky HZSP ORLEN Unipetrol RPA, s.r.o.

#### Organizační opatření:

- provádění revizí a zkoušek určených technických zařízení v předepsaných termínech;
- provádění ověřování znalostí a dovedností: vstupní ověření, zkouška způsobilosti, zkouška praktické způsobilosti, odborná zkouška, mimořádná zkouška atd.;
- systémem prohlídek a kontrol objektů a zařízení vlečky (výhybky, koleje, průjezdový průřez, mosty apod.);
- přesně definovaný systém předávání a přebírání zátěže mezi Závodem vlečka Litvínov a dráhou celostátní nebo ČD Cargo, a.s.;
- splnění podmínek pro uvedení drážních vozidel do pohybu;
- pravidelné provádění školení bezpečnosti práce, kontrola a revize hasicích přístrojů;
- prováděním požárních preventivních prohlídek objektů a zařízení vlečky,
- trvalá přítomnost obsluhy vlečky (směnový provoz) má významný podíl na realizaci represivních opatření prováděných ve spolupráci s HZSP v případě vzniku a eskalaci havárie v objektu Závod vlečka Litvínov či v areálu Chempark Záluží.

### **6. Spolupráce se složkami integrovaného záchranného systému (IZS)**

V případě závažné havárie je nasazena vlastní profesionální jednotka Hasičského záchranného sboru podniku ORLEN Unipetrol RPA s.r.o. (dále také „HZSP“). Jedná se o jednotku, která je součástí složek integrovaného záchranného systému regionu a je v pohotovosti nepřetržitě 24 hodin. Dojezdová vzdálenost do všech částí areálu Chempark Záluží je do 3 minut.

Výjezdy zdravotnické záchranné služby (ZZS) jsou zajišťovány prostřednictvím HZSP. Zdravotnická pomoc vyjíždí ze základny v Mostě a Litvínově. V případě potřeby i z dalších základen, které určí zdravotnické operační středisko ZZS ÚK.

S nasazením Policie ČR se počítá především při havarijních situacích přesahující hranice areálu Chempark Záluží. Policie ČR v Mostě koordinuje postup při provádění uzávěr, evakuaci atd. Při řízení dopravy není rozhodnutí Policie ČR nadřazeno signálům systému varování a vyzoomění obyvatelstva, pokud k tomu nedá souhlas velitel zásahu. Ostatní složky policie (např. vyšetřovací orgány) jsou povinni dodržovat zákaz vjezdu.

### **7. Informace o způsobu varování v případě vzniku závažné havárie**

V případě závažné havárie s dosahem za hranice areálu Chempark Záluží je varování obyvatel zajištěno prostřednictvím instalovaných sirén celostátního jednotného systému varování a vyzoomění obyvatelstva (JSVV) a současně je instalován zvláštní samostatný systém varování a vyzoomění obyvatelstva, a to podél komunikace procházející areálem Chempark Záluží (komunikace I/27 Most – Litvínov).

Dále je na hlavní administrativní budově (AB) umístěna elektronická siréna s verbálním projevem - koncový prvek JSVV sloužící v případě mimořádných situací k vyzoomění jak zaměstnanců uvnitř areálu, **tak i osob mimo areál.**

K tomu jsou používány následující signály platné dle vyhlášky MV č. 380/2002 Sb. v současné době v České republice (v období míru):

- **Všeobecná výstraha** - varování obyvatelstva při hrozbě nebo vzniku mimořádné události ohrožující životy, zdraví a majetek. Signál je vyhlášován kolísavým tónem sirény po dobu 140 sekund a může zaznít třikrát po sobě v tříminutových intervalech. Signál z elektronické sirény je doplněn verbální informací upřesňující druh ohrožení.

- **Požární poplach** - signál přerušovaným tónem sirény po dobu 60 vteřin po dvouvteřinových intervalech, kterým se vyhlašuje svolání jednotek požární ochrany.
- **Konec ohrožení** - úder gongu s následnou slovní třikrát opakovanou informací (KONEC).

Po akustickém tónu sirény budou obyvatelstvu předány informace a pokyny mobilními prostředky na vozidlech HZS a Policie ČR, uvnitř areálu pak i závodním rozhlasem. Obdobnou informaci o nastalé situaci s doporučením žádoucího chování obyvatel obdrží i regionální rozhlasové a televizní stanice.

Na základě spolupráce provozovatelů v areálu Chempark Záluží s městy Litvínov a Most je zajištěno další informování veřejnosti prostřednictvím krizových SMS o doporučeném chování při havárii. Krizová SMS nevyhlašuje poplach ani nestanovuje pokyny pro veřejnost, je určena pouze k jednosměrné komunikaci směrem od provozovatelů k veřejnosti.

Dále je na hranicích zóny havarijního plánování stanovené krajským úřadem instalováno 9 ks výstražných světelných tabulí, které mají zabránit v případě ohrožení vjezdu do zóny havarijního plánování a také rozšiřují funkci stávajícího systému varování a vyrozumění. Spuštěním světelných tabulí se aktivují blikáče semaforu, je zapnuto podsvícení nápisu „STOP, Svítí-li červená, nekuřte a vypněte motory“ a spustí se nahraná zpráva o délce cca 30 sec, která se stále opakuje. Světelná tabule je aktivní do doby, než přijde druhý signál z odbavovacího pracoviště, který hlášení ukončí.

#### **Doporučené chování při požáru, výbuchu nebo úniku nebezpečné látky:**

- nezdržovat se v bezprostřední blízkosti místa vzniku havárie;
- ukryt se v bezpečných a neohrožovaných budovách, ochranný prostor je nutno vyhledat pokud možno v místnostech odvrácených od místa havárie;
- nikdy se neukrývat ve sklepech či podzemních prostorech;
- uzavřít okna a dveře; vypnou ventilaci (nebezpečí nasátí zplodin hoření);
- nezdržovat se dále v prostoru úniku nebezpečné látky;
- nemanipulovat s otevřeným ohněm;
- nepoužívat elektronické přístroje nebo elektrické spotřebiče;
- k ochraně proti sálavému teplu z požáru lze použít navlhčený oděv, celý povrch těla musí být zakryt, tento postup lze použít pouze omezeně podle intenzity sálavého tepla;
- k ochraně dýchacích cest před zplodinami hoření a účinky toxické látky lze použít překrytí úst a nosu složeným kusem látky navlhčeným ve vodě;
- poskytnout první pomoc zraněným, zvláštní pozornost věnovat dětem, starším občanům a lidem s postižením.

**Dodržujte pokyny a příkazy složek „Integrovaného záchranného systému (IZS)“ a vedení obecních úřadů.**

## **8. Informace o způsobu kontroly objektu**

V objektu jsou pravidelně 1x za rok prováděny kontroly organizované Českou inspekcí životního prostředí, Oblastním inspektorátem Ústí nad Labem.

Kontroly se vždy účastní níže uvedené orgány:

- Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje, územní odbor Most;
- Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje se sídlem v Ústí nad Labem, územní pracoviště Most;
- Oblastní inspektorát práce pro Ústecký kraj a Liberecký kraj se sídlem v Ústí nad Labem;
- Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství.

Protokoly z jednotlivých kontrol jsou uloženy u České inspekce životního prostředí, Oblastního inspektorátu Ústí nad Labem.

## **9. Další důležité informace**

Další důležité informace o objektu „ORLEN Unipetrol Doprava s.r.o. - Závod vlečka Litvínov“, umístěného v areálu Chempark Záluží, včetně způsobu zajištění bezpečného provozu lze získat z Bezpečnostní zprávy, která je uložena u Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství.